

A MAGYAR REFORMÁCIÓ IRODALMI HAGYOMÁNYAI

kézikönyv református középiskolák számára
negyedik kiadás

Készítette

Dr. GYŐRI L. JÁNOS

gimnáziumi tanár

Református Pedagógiai Intézet
Budapest, 2009.

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ AZ ELSŐ KIADÁSHOZ	3
ELŐSZÓ A MÁSODIK KIADÁSHOZ	4
I. AZ EURÓPAI REFORMÁCIÓ	5
I. 1. A reformáció fogalma, kultúrtörténeti helye	5
I.2. A reformáció előzményei	6
I.2.1. A valdensesk	6
I.2.2. Wiclif mozgalma	6
I.2.3. A huszitzizmus	7
I.2.4. A keresztyén humanizmus	7
I.3. A reformáció fő irányai	8
I.3.1. Luther Márton és követői	8
I.3.2. A helvét reformáció: Zwingli és Kálvin	10
I.3.3. A reformáció kisebb csoportjai: anabaptisták, mennoniták, antitrinitáriusok, szombatosok	13
II. REFORMÁCIÓ MAGYARORSZÁGON	15
II.1. A reformáció eszméinek meghonosodása Magyarországon	15
II.2. A protestáns ortodoxia és a felekezeti küzdelmek időszaka	17
II.3. Gyakorlati kegyességet szorgalmazó mozgalmak: puritanizmus és pietizmus	19
II.4. A magyar protestantizmus a felvilágosodás korában és a 19. században: a racionalizmus és a liberalizmus kora	22
II.5. A reformáció öröksége századunkban	25
III. A REFORMÁCIÓ ÉS A MAGYAR IRODALOM	27
III.1. A magyar nyelvű Biblia útja	27
III.2. A magyar reformáció biblikus irodalmi műfajai	30
III.2.1. A prédikáció	30
III.2.2. Az imádság	30
III.2.3. A gyülekezeti ének	31
III.2.4. A hitvitázó irodalom	33
III.2.5. A protestáns iskoladráma	33
III.2.6. A reformáció korának epikus költészete: verses bibliai históriák	34
III.2.7. A jeremiád	34
III.2.8. A feddő ének	35
III.3. A bibliás-zsoltáros hangvétel továbbélése irodalmunkban	35
IV. A REFORMÁCIÓ HATÁSA A MAGYAR NEMZETI TUDATRA	36
IV.1. A reformáció korának biblikus történelemszemlélete	37
IV.1.1. A wittenbergi történelemszemlélet	38
IV.1.2. A zsidó-magyar sorspárhuzam	38
IV.1.3. A prédikatori nemzetszemlélet módosulása a 17. század második felében	40
IV.1.4. Szenci Molnár Albert zsoltárkönyve mint a személyes és nemzeti önismeret gazdag tárháza	41
IV.2. Prédikátoraink szociális érzékenysége	43
IV.3. A reformáció művelődési programja	44

V. ÍRÓI PORTRÉK, SZEMELVÉNYEK ÉS FELADATOK	45
Sylvester János	45
Szegedi Kis István	48
Sztárai Mihály	49
Ozorai Imre	52
Batizi András	53
Szkhárosi Horvát András	54
Farkas András	58
Kecskeméti Vég Mihály	61
Huszár Gál	63
Jeremiád a 16. századból	64
Benczédi Székely István	66
Dávid Ferenc	68
Mélius Juhász Péter	69
Heltai Gáspár	73
Debreceni disputa	77
Károlyi Gáspár	80
Bornemisza Péter	82
Balassi Bálint	86
Bogáti Fazakas Miklós	91
Magyari István	92
Alvinczi Péter	93
Szenci Molnár Albert	94
Geleji Katona István	101
Medgyesi Pál	102
Szalárdi János	104
Apácai Csere János	106
Bethlen Miklós	112
Misztótfalusi Kis Miklós	114
Ráday Pál	117
Bethlen Kata	118
Bod Péter	121
Szőnyi Benjámín	125
Szikszai György	126
Az 1805-ös evangélikus és az 1806-os református énekeskönyv	128
Csokonai Vitéz Mihály	130
Berzsényi Dániel	132
Kölcsey Ferenc	133
Petőfi Sándor	137
Arany János	140
Tompa Mihály	154
Jókai Mór	157
Kemény Zsigmond	158
A 19. század további protestáns írói (Fazekas Mihály, Fáy András, Brassai Sámuel, Kriza János, Erdélyi János, Lévay József, Gyulai Pál, Szász Károly, Baksay Sándor, Tolnai Lajos, Kozma Andor, Szabolcska Mihály)	159

Ady Endre	167
Szabó Dezső	175
Móricz Zsigmond	179
Ravasz László és a Protestáns Szemle	185
Kós Károly	187
Áprily Lajos	189
Reményik Sándor	199
Makkai Sándor	205
Németh László	207
Szabó Lőrinc	210
Illyés Gyula	211
Fülep Lajos és a népi írók protestáns kapcsolatai	214
Karácsony Sándor	216
Kodolányi János	219
Bódás János	222
Ignác Rózsa	225
Jékely Zoltán	226
Csanádi Imre	229
Sütő András	230
Kányádi Sándor	232
Csoóri Sándor	236
Szilágyi Domokos	237
IRODALOMJEGYZÉK	239
TARTALOMJEGYZÉK	250

